

Sygn. akt IV KK 192/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Jarosław Matras (sprawozdawca)

SSN Roman Sądej

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie **T.G.**

skazanego z art. 48 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 11 lipca 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w C.

z dnia 26 maja 2004 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego T. G.
przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w
C.**

UZASADNIENIE

T. G. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 8 października 2003 r. w C. wbrew przepisom ustawy posiadał znaczne ilości środka odurzającego w postaci marihuany w ilości 33,894 g

oraz substancji psychotropowych w postaci amfetaminy w ilości 17,928 g i 50 znaczków LSD o łącznej wartości czarnorynkowej około 10 tys. zł,
tj. o przestępstwo z art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 24.04.1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

2. w dniu 20 września 2002 r. w C. w celu uzyskania na podstawie umowy nr [...] kredytu celowego w GE Capital Bank S.A. na zakup samochodu osobowego marki Volvo S 40 w kwocie 29 820 zł posłużył się fałszywym oświadczeniem o zatrudnieniu w firmie Handlowo Produkcyjnej L. R.,
tj. o przestępstwo z art. 297 § 1 k.k.

Oskarżony na rozprawie, po złożeniu wyjaśnień oświadczył, iż chciałby skorzystać z możliwości dobrowolnego poddania się karze i wniósł o wymierzenie mu kary łącznej roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności za zarzucane czyny, zobowiązanie go do naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego oraz uiszczenie kosztów i opłaty.

Do wniosku przyłączył się obrońca oskarżonego i prokurator, który wyraził zgodę na orzeczenie wobec oskarżonego kar pozbawienia wolności: za czyn I w wymiarze roku, za czyn II w wymiarze 8 miesięcy oraz kary łącznej roku i 3 miesięcy, a także zobowiązanie go do naprawienia szkody na rzecz GE Capital Bank S.A., obciążenie go kosztami i opłatą sądową.

Ponadto przewodniczący ujawnił pismo pokrzywdzonego GE Capital Bank S.A., który wyraził zgodę na dobrowolne poddanie się oskarżonego karze pod warunkiem, że zostanie on zobowiązany do naprawienia szkody w kwocie 26.792,87 zł na rzecz banku w terminie roku od uprawomocnienia się wyroku.

W trakcie rozprawy w dniu 26 maja 2004 r., sygn. akt III K .../04, sąd przychylił się do wniosku oskarżonego w przedmiocie dobrowolnego poddania się karze i oskarżonego T. G. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów i skazał:

- za czyn ujęty w pkt I aktu oskarżenia, na podstawie art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 24.04.1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i art. 33 § 1 i 3 k.k., na karę roku pozbawienia wolności i grzywnę w wymiarze 50 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną kwocie 10 zł,
- za czyn w pkt II aktu oskarżenia, na podstawie art. 297 § 1 k.k., na karę ośmiu

miesiący pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze roku i trzech miesięcy.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego T. G. do naprawienia szkody przez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego GE Capital Bank S.A. kwoty 29.820 zł., zaś w oparciu o przepis art. 55 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i art. 44 § 1 k.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych wykazanych w postanowieniu z dnia 10 lutego 2004 r. w przedmiocie dowodów rzeczowych w pkt 1-7 i od 9-27 na rzecz Skarbu Państwa, przy czym dowód rzeczowy z poz.7 przez pozostawienie w aktach sprawy. Na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 2 ust. 1 pkt 4 oraz art. 3 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 1197,36 zł i opłatę w wysokości 350 zł.

W wyroku rozstrzygnięto także o kosztach obrony z urzędu oraz o zaliczeniu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności.

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 4 czerwca 2004 r. (k. 297).

Kasację od tego wyroku na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów postępowania - art. 387 § 2 k.p.k., polegające na orzeczeniu w wydanym wobec T. G. wyroku skazującym bez przeprowadzenia postępowania dowodowego w pkt I za czyn z art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 75, poz. 468 ze zm.) kary grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł jedna stawka pomimo, że orzeczenie tej kary nie było uzgodnione w tym trybie oraz na zobowiązaniu oskarżonego do naprawienia wyrządzonej przestępstwem z art. 297 § 1 k.k. szkody w całości, mimo że czyn ten jest przestępstwem formalnym (bezskutkowym) niepowodującym wystąpienia jakiegokolwiek szkody, która mogłaby zostać następnie naprawiona przez oskarżonego.

Podnosząc taki zarzut skarżący wniósł o uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w C.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jako oczywiście zasadna podlegała uwzględnieniu w trybie określonym w art. 535 § 5 k.p.k., albowiem zarzut w niej podniesiony okazał się zasadny. Odnosząc się do treści zarzutu kasacji, stwierdzić należy, że jako uchybienie wynikające z naruszenia art. 387 § 2 k.p.k. wytknięto orzeczenie kary grzywny pomimo braku uzgodnień stron co do jej wymierzenia oraz niezasadne nałożenie środka karnego z art. 46 § 1 k.k. W przypadku orzeczenia środka karnego z art. 46 § 1 k.k. słusznie Prokurator Generalny wskazuje na to, że nałożenie na skazanego tego środka karnego nastąpiło z rażącym naruszeniem przepisu art. 387 § 2 k.p.k., chociaż – odmiennie niż w przypadku kary grzywny za czyn w pkt I – naprawienie szkody było przedmiotem stosownych uzgodnień. Oskarżony zgodził się bowiem naprawić szkodę na rzecz banku (k. 276), a do tego stanowiska przyłączył się również prokurator. Rzecz jednak w tym, że obowiązkiem sądu było uwzględnienie wniosku w tym tylko zakresie, o ile rozstrzygnięcie oparte na akceptacji uzgodnionych w trybie konsensualnym kar i środków karnych nie naruszałoby prawa. Tymczasem w tym zakresie sąd *meriti* orzekł na podstawie art. 46 §1 k.k. środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody pomimo, że oskarżonemu nie przypisano tym czynem wyrządzenia szkody w mieniu banku GE Capital Bank S.A. (przestępstwo za które skazał oskarżonego zakwalifikowano z art. 297 §1 k.k.). Warunkiem orzeczenia środka karnego z art. 46 § 1 k.k., w dacie orzekania przez sąd, było zaś nie tylko skazanie m.in. za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu (w tym rozdziale umieszczony jest przepis art. 297 § 1 k.k.), złożenie wniosku przez pokrzywdzonego lub inną osobę uprawnioną, ale także **ustalenie, że przestępstwem tym została wyrządzona szkoda**. Orzekając zatem taki środek karny sąd *meriti* dopuścił do rażącego naruszenia art. 46 § 1 k.k.; bez znaczenia jest w takim układzie to, że również obowiązek ten określił w wysokości przekraczającej rzekomą szkodę wyrządzoną tym przestępstwem. Podkreślić należy, że w tym przypadku uchylenie orzeczenia co do tego środka usuwałoby uchybienie zaistniałe w toku postępowania, co mogłoby wskazywać na brak potrzeby wydawania orzeczenia następczego.

Jednak zaskarżony wyrok obarczony jest błędem także w odniesieniu do orzeczonej kary grzywny, a uwzględnienie zarzutu w tym zakresie musi łączyć się z

uchyleniem zaskarżonego wyroku nie tylko w odniesieniu do czynu z pkt I, ale i także co do czynu z pkt II. Istotą złożonego przez skazanego wniosku o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności w trybie wskazanym w art. 387 § 1 k.k. było bowiem orzeczenie kary łącznej, którą za oba skazania oskarżony miał odbywać, w wysokości przez niego zaproponowanej. Wyraźnie to wynika z treści protokołu rozprawy głównej. Orzeczenie kary grzywny w przypadku skazania za przestępstwo opisane w pkt I z art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2003 r., Nr 24, poz.198 ze zm.) było obligatoryjne, ale w tym zakresie kara ta nie była w ogóle objęta uzgodnieniami oskarżonego oraz prokuratora. Skoro uzgodniono skazanie za oba przestępstwa na karę pozbawienia wolności, to przy przestrzeganiu treści art. 48 ust. 3 cyt. wyżej ustawy, musiała zostać nałożona także kara grzywny. Ta okoliczność nakładała na sąd obowiązek uzależnienie akceptacji wniosku skazanego w zakresie kary pozbawienia wolności za ten czyn, a co się z tym wiąże, także kary łącznej, od dokonania w nim stosownej zmiany w postaci nałożenia kary grzywny (art. 387 § 3 k.p.k.). Odmienne postąpienie sąd *meriti* stanowiło rażące naruszenie art. 387 § 2 k.p.k., albowiem przepis ten wskazuje jedynie na możliwość uwzględnienia wniosku oskarżonego, a zatem nie zezwala sądowi na dokonanie samodzielnych modyfikacji w tym zakresie i orzeczenie kary nie objętej uzgodnieniami. W przypadku prawidłowego procedowania w tym zakresie, a więc gdyby sąd *meriti* uzależnił uwzględnienie wniosku o skazanie od orzeczenia kary grzywny mógłby ulec modyfikacji wniosek skazanego także co do kary pozbawienia wolności za ten czyn (skoro musiałby ponieść także dolegliwość ekonomiczną, przy dostrzeżeniu, że minimalne ustawowe zagrożenie karą pozbawienia wolności wynosi miesiąc), ale również inaczej mogłoby zostać ukształtowana propozycja co do wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności. W związku z powyższym zasadność zarzutu kasacji musi skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku w całości i przekazaniem sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania wniosku.

Procedując ponownie sąd postąpi zgodnie z treścią art. 387 § 3 k.p.k. i uzależni zaakceptowanie wniosku oskarżonego od nałożenia kary grzywny za czyn z pkt I aktu oskarżenia, przy czym proponowana kara grzywny nie może przekraczać kary orzeczonej zaskarżonym wyrokiem, skoro wyrok ten został

zaskarżony jedynie na korzyść skazanego. W odniesieniu do środka karnego z art. 46 § 1 k.k. sąd ten będzie związany wywodem wskazanym powyżej (art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.), co powinno skutkować niemożnością orzeczenia tego środka (jak również środka probacyjnego z art. 72 k.k.) w przypadku uwzględnienia wniosku skazanego. W przypadku gdyby uwzględnienie wniosku oskarżonego nie było możliwe, sprawa powinna być rozpoznawana na rozprawie zasadach ogólnych, przy czym w przypadku wydania wyroku skazującego, kara łączna pozbawienia wolności nie może zostać orzeczona ponad karę wymierzoną w zaskarżonym wyroku (art. 443 k.p.k.).

Z tych powodów orzeczono jak w wyroku.